

ENTREVISTA

ESTEBAN LINÉS
Barcelona

Recordar és tornar a viure, i volem que aquests morts no estiguin tan sols". Paco Ibáñez (València, 1934) es referia d'aquesta manera fa uns dies a la il·lusió i el compromís que sent davant el concert que el proper dia 28 oferirà i tancarà la sèrie d'actes que s'han anat celebrant amb motiu del 75è aniversari de la batalla de l'Ebre. Un recital de profund contingut polític, ètic i també musical que tindrà lloc a l'Auditori Felip Pedrell de Tortosa, en l'epicentre d'aquell transcendental esdeveniment bèl·lic. En el recital, el trobador estarà acompanyat per músics de primeríssim nivell com Mario Mas, Gorka Benítez i Horacio Fumero, amb els quals donarà vida a les seves adaptacions de textos de Pablo Neruda, García Lorca, Antonio Machado, Cernuda, Hernández, León Felipe, Alberti, Manuel Altoaguirre, Emilio Prados i Pedro Salinas. A la vetllada poeticomusical també hi participarà la cantautora Montse Castellà, amb la qual cantarà alguna peça com *Avui l'he vista*, d'Apel·les Mestres amb música de Xavier Ribalta. El trobador explica els perquè d'una vetllada que sent imprescindible.

Aquest concert és contra l'oblit d'aquells morts, però la seva lluita és molt més àmplia. Lluito contra moltes coses que ens envolten i que s'estan instal·lant, contra la ignorància, l'estupidesa, la mediocritat, la vulgaritat i, esclar, contra l'oblit.

En la vetllada, el prioritari serà no perdre la memòria, però també recordar per no caure en els mateixos errors no?

Esclar, esclar. Primer, recordar la gent que va morir sense tenir-hi art ni part. Tota guerra és cruel, és un acte de barbàrie, de deshumanitat. El que està passant a Síria. Què fa el món perquè no torni a succeir? Res, perquè són coses que no obstaculitzen els teus passejos, les teves sortides i entrades.

Què proposa perquè no es perdi aquesta memòria col·lectiva?

Com el que van fer els jueus: ells no s'oblidaran del que els va passar, i no t'amoïnis, que ja s'ocuparan que la gent al món sencer no se'n oblidí. Encara que això no és garantia que no torni a passar, perquè vivim en una dinàmica de la crueltat, per maldat, interès, inconsciència, descoratjament o desídia.

“L'objectiu? Que aquests morts descansin millor”

Paco Ibáñez, que recorda amb un concert els 75 anys de la batalla de l'Ebre

GEMMA MIRALDA

Paco Ibáñez, fotografiat aquesta setmana al seu domicili barceloní

Per què hi ha aquest interès per no mantenir viva la consciència històrica?

Per por, prudència, desídia, desinterès, oblit, llunyania... i, a més, la memòria es va esborrant ella mateixa. En aquest país mai no s'ha jutjat el que va passar, com en molts d'altres, d'aquell temps i d'ara mateix. I això és fatal perquè el mal és a dins i és un mal que és cancerigen.

L'han sorprès tots aquests

anys de silenci a Espanya? M'ha sorprès i em continua sorprenent que hi hagi aquest desmemoriant, aquest desinterès, aquesta indiferència. M'agradaria deixar clar que jo sempre actuo per solidaritat, per sentiment. No vull capitalitzar els meus sentiments.

Aquest concert commemora una derrota... Per un creador, no pot arribar a ser frustrant tenir la derrota, les derrotes,

com a element d'inspiració? Jo no penso en la derrota per si mateixa. Em dol la derrota, però penso que va ser un esdeveniment darrere del qual hi havia un enfrontament que va néixer de quatre generals traïdors, perjurs. D'allà va anar creixent, creixent fins a convertir-se en una carnisseria nacional. La guerra és criminal, i si és civil, és doblement criminal. Es va complir la injustícia... als que volien una so-

cietat nova se'ls va tallar el cap.

Amb perspectiva, no es mitifiquen de vegades certs esdeveniments històrics?

Hi va haver de tot. Com a proposta, la República era democràtica; va revelar que hi havia un poble sencer amb set de saber, de coneixement... Aquests valors eren allà. Ara bé, quina societat hauria sortit si el desenllaç de la Guerra Civil hagués estat un altre? No ho sabem. Els comunistes van estar amb la República però els seus germans van ser a Rússia i es van empassar els crims de Stalin.

Tornem a la cita del dia 28. Quin seria l'objectiu ideal d'aquesta trobada-homenatge?

Que els que van morir no ho fessin debades. Que aquest idealisme pel qual van combatre no es perdi en foc d'encenalls, que no s'evapori. I encoratjar una mica els morts perquè no se sentin

CONTRA L'OBLLIT

El cantautor oferirà el 28 de desembre a Tortosa un concert d'homenatge

UNINT ESFORÇOS

La cantant Montse Castellà compartirà escenari en alguns temes amb Ibáñez

sols. Són símbols de lluita per uns ideals. Si jo et canto unes paraules i veig que t'alegren, doncs ho he aconseguit!, he afegit una mica de vida a la teva vida. Aquest és l'objectiu i aquesta gent va lluitar per això. Que aquests morts descansin millor, per dir-ho d'alguna manera.

Veient els autors que cantarà aquell dia, què ha de tenir un escriptor o escriptora perquè vostè l'acabi incorporant al seu cançoner?

Sobretot, talent i inspiració. No hi fa res que sigui viu o mort, l'important és que sigui viu el poema que ha escrit. No és que vagi buscant i els posi a prova per veure si són eterns o no. S'encén la llum o no s'encén quan el llegeixes: allà hi ha la clau. Hi ha autors interessants per llegir-los però no per cantar-los.

La figura del cantautor és avui més necessària que mai?

És així, però no hauria de ser-ho, perquè si la vida continua i el sol surt cada dia, sempre hauríem de gaudir de les cançons.●

Un enfrontament sagnant i decisiu

■ Durant l'acte de presentació del concert realitzat dimecres passat en el Col·legi de Periodistes de Barcelona, també va intervenir l'historiador David Tormo, que va situar la sagnant batalla de l'Ebre en el context de la Guerra Civil. Es va tractar d'un dels enfrontaments més enverinats entre l'exèrcit

republicà (mal ensinistrat i encara més mal proveït) i l'exèrcit feixista –generosament avalat per l'Alemanya nazi i la Itàlia de Mussolini–, sense cap dubte, el més llarg i sagnant. Es va desenvolupar entre els mesos de juliol i novembre del 1938, i va arribar a mobilitzar, sumant els dos bàndols, 250.000 per-

sones. Entre d'altres raons, al govern republicà li interessava obrir un nou front i mirar d'alleujar així el setge que patia València per part de les tropes colpistes. Arran de la derrota, es va aplanar el camí per a la caiguda de Catalunya i es va precipitar el final tant de la guerra com de la Segona República.

CRÍTICA DE POP

Espurnes de saviesa

Van Morrison

Lloc i data: Gran Teatre del Liceu. XV Banc Sabadell Festival del Mil·lenni (21/XII/2013)

DONAT PUTX

Sessió de gala en un Liceu ple on Van Morrison va tornar a enlluernar el públic amb l'estranya alquímia que formen la seva actitud es-

cènica –que pot qualificar-se d'esquerpa en el millor dels casos– i l'enorme octanatge emocional de la seva veu. Potència i matis, fuet i seda, fan de Morrison un dels vocalistes més privilegiats del nostre univers musical, sense que els suposats perjudicis de l'edat li restin àngel.

D'altra banda, habita un fèrtil encreuament de camins i essències (jazz, blues, soul...), que amplifica encara més els

concerts de la seva proposta.

En companyia de vuit músics més, el Lleó de Belfast va oferir al Liceu una esplèndida visió de la seva trajectòria, així com versions i picades d'ullet a d'altres artistes/referents. Des del seu treball de saxo a la inicial *Celtic swing*, fins a la pletòrica *Gloria* final, va sembrar la nit amb memorables espurnes de saviesa musical, començant per l'scat d'*Only a dream*, un dels nombrosos temes de factura jazzística que van sonar durant la vetllada.

Majúscul en la distància curta, va facturar estrofes cavernoses al

CRISTINA GALLEGO

Van Morrison al Liceu

tema de Joe Williams *Baby, please don't go*, una mostra de rhythm and blues tan esmolada com exemplar, en la qual van destacar els bons oficis de Paul Moran a l'orgue; Moran també va agafar la trompeta en temes com *Moondance*, marcada per una explícita al·lusió instrumental a Miles Davis.

El bonic gir espiritual de *Whenever God shines his light* –fent duet amb la seva filla Shana–, i el puntet gumbo de *Brown eyed girl*, van formar part també dels millors episodis d'una nit de geni imbatible.●